

De torens van het Rijks (Foto: John Lewis Marshall).

Ons kent ons in de nationale schatkamer

Fine fleur filantropie zelfbewust bijeen in het Rijksmuseum

Door: Redactie DDB

09-07-2024

Filantropie Verslag

Big party. Fondsen, grote gevers en vele andere spelers kwamen eind vorig maand bijeen in het Rijksmuseum om 'samen de maatschappij te versterken'. Van cultuur tot welzijn en van gezondheidszorg tot ontwikkelingssamenwerking. Het feestelijke programma kende interessante sprekers. Tijdens dit event werd tevens een award uitgereikt voor de beste scriptie in de VU-opleiding Besturen van Filantropische Fondsen. Een nuttige opleiding want het besturen van en toezien op filantropische fondsen kan nog wel wat professioneler. Een luchtig verslag.

AMSTERDAM – Een drukte van belang. Daar zien we dr. Jos Rath, drijvende kracht achter de VU-opleidingen, in een levendig gesprek met Margot Bleeker, de ambitieuze directeur van het Erasmus Trustfonds. En even verderop loopt de invloedrijke Adriana Esmeijer, onlangs benoemd tot directeur algemene zaken van de eerbiedwaardige Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Verderop staat Ronald van der Giessen, de voorzitter van de Vereniging van Fondsen in Nederland, de club die zo moedig streed tegen de aftopping van de giftenaftrek.

Hoofd koel

In de aula voltrok zich vervolgens een gevarieerd programma, gemodereerd door Reyer Hulstein, partner bij Providence Capital. Hun *chief investment officer* schreef in hun laatste nieuwsbrief: ‘Misschien draait de economie ietsje trager, maar de wereld draait gewoon door en de vakanties komen weer in zicht. Hopelijk draait het klimaat iets minder door dan de afgelopen zomers, zodat u en wij het hoofd koel kunnen houden en een oververhitting kan worden voorkomen.’

Hulstein van Providence Capital, een van de sponoren van de middag, ontpopte zich als een genadeloze *time manager*. De sprekers werden flink kort gehouden, maar de spreekstalmeester zelf zag er geen been in om en passant de *start up* van zijn ondernemende dochter te pitchen. Humor. Moet kunnen, zal men in de zaal gedacht hebben. Aan interessante sprekers geen gebrek. In dit korte bestek een kleine selectie.

Schaal, focus en positieve impact

Sociaal investeerder, toezichthouder en ondernemer Nancy de Ruiter vertelde hoe ze visie combineerde met daadkracht en resultaat om zo bij te dragen aan passende oplossingen voor maatschappelijke problemen. Trefwoorden: schaal, focus en positieve impact Ze liet zich inspireren door Amerikaanse modelfilantroop Kathrine McCormick (1875 – 1967) die een groot deel van het onderzoek naar de eerste anticonceptiepil financierde.

Interessant ook was de gekortwiekte bijdrage van Jan Bijmans van het Team Zeer Vermogende Personen van de Belastingdienst, waar 80 mensen werken. Hij wist te melden dat slecht 141 grote gevers werden geraakt door de aftopping van de giftenaftrek. Het moest hem van het hart dat de compensatie – schenken vanuit de BV zonder dat sprake is van een ‘uitdeling’ waarover box-2 heffing verschuldigd is – wettelijk niet de schoonheidsprijs won.

Ervaringsdeskundigen aan de bestuurstafel

Het werd tijd voor de uitreiking van de KSBW-award voor de beste scriptie in de VU-opleiding Besturen van Filantropische Fondsen. Winnaar was econometrist Fiona Buruma die in het tweede deel van haar doorwrochte werkstuk, waarin ze twee fondsen vergeleek – Dioraphte en het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. – een gevoelige snaar raakte. Inzake de Code Goed Bestuur voor vermogensfondsen en corporate foundations gaf haar these ter overweging:

Kijk ook naar de samenstelling van het bestuur, in het bijzonder de openbare werving, het minimale aantal bestuursleden en de heterogeniteit in het bestuur. Tegenover Filantropie Platform DDB zei ze daar onlangs onder meer over: ‘Zo zou je je kunnen voorstellen dat in het bestuur van een armoedefonds een ervaringsdeskundige plaats neemt aan de bestuurstafel.’ Kijk, daar hebben besturen van filantropische fondsen iets aan. Gratis advies.

Van het museum naar de bank

Op het podium verschenen de andere cursisten die één voor één een certificaat kregen uitgereikt van de immer goedgeleimde Theo Schuyt, hoogleraar Filantropie. En ja hoor, daar zagen we Louise Stefels van Van Lanschot Kempen Filantropie Services. Opmerkelijk detail: sinds 1 juli is haar nieuwe cheffin Eva Kalis, tot voor kort hoofd Development van – jawel – het Rijksmuseum. De wereld is klein, de wereld van de filantropie nog kleiner.

Nog één naam kan hier niet onvermeld blijven: mr. Reinier W.L. Russel. Deze secretaris van de Katholieke Stichting ter Bevordering van Welzijnswerk ontving een wisseltrofee. De KSBW, een onafhankelijk particulier fonds, maakt de opleiding Besturen van Filantropische Fondsen mede mogelijk. Volgens Russel is besturen in de filantropie een echt vak dat steeds meer kennis en kunde vereist. Wijze woorden. Er valt nog heel wat op te steken.

Summer chic en exquise parfums

Na een hooggeleerde paneldiscussie vloeide de alcohol rijkelijk tijdens de geanimeerde netwerkborrel. Het was daar zien en gezien worden. De dresscode varieerde van *business casual* tot *summer chic*. De receptieruimte raakte bezwangerd door exquise parfums. Sommige vaandelldragers van de filantropie togen na afloop lichtelijk verheugd naar brasserie of restaurant om een feestelijke middag af te sluiten met een copieus diner. Het kan verkeren.

Men kon op deze 27 juni gelukkig nog niet bevroeden dat in Den Haag de nieuwe coalitie op 4 juli zo'n valse start zou maken. Te droevig voor woorden. Scheidend premier Rutte zag zijn bedde 'let een beetje op elkaar' versterven in een orgie van politieke bandeloosheid, zoals de politiek duider van *Het Financieel Dagblad* noteerde. 'Op de spits drijven, pesten, uitdagen, zieken. Telkens zijn het de politieke mores van de PVV-leider die de toon zetten.'

Bezuinigingsbijbel onder hoofdkussen

Dat belooft niet veel goeds. De partijloze premier Schoof moet deze zomer in een bestek van twee maanden een regeerprogramma, een miljoenennota en een wenkend perspectief produceren. De bezuinigingsdrift van zijn nieuwe minister van Economische Zaken, Eelco Heinen, zal daarbij een prominente rol spelen. Deze staatsdienaar heeft de bezuinigingsbijbel al onder zijn hoofdkussen liggen. Geen gunstig voortekenen voor de toekomst van de giftenaftrek.

Nog even terug naar Amsterdam op 27 juni jongstleden. Het was daar dubbel feest voor de filantropie. Een paar honderd meter van het Rijksmuseum verwijderd, in een bomvol Park Zuid aan het Vondelpark, nam Jan van Berkel, de geëngageerde voorzitter Goede Doelen Nederland, na twee termijnen afscheid. Hij wordt opgevolgd door Ingrid van Engelshoven (D66), de voormalige minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarmee koos GDN voor een extern iemand die filantropie beter zichtbaar moet maken in *Kindergarten* Den Haag. Want nou Hoop, Lef en Trots met zo'n onbezield en wankel coalitieakkoord?